

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie z wniosku skazanego **A. K.**

o wznowienie postępowania

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 sierpnia 2013 r.,

zażalenia skazanego

na zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 maja 2013 r., o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14 stycznia 2013 r. A. K. zwrócił się do Sądu Apelacyjnego o wznowienie postępowania w sprawie, w której skazujący go wyrok wydał 28 czerwca 2007 r. Sąd Rejonowy w R. Powodem wznowienia miało być naruszenie przez ten Sąd przepisów art. 175 § 1 k.p.k. oraz art. 8 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Osobno skazany wystąpił o ustanowienie mu pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania oraz o zwolnienie od opłaty.

Zarządzeniem z dnia 21 marca 2013 r. Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego na podstawie art. 78 § 1 k.p.k. w zw. z art. 84 § 3 k.p.k. nie uwzględnił wniosku A. K. o wyznaczenie obrońcy z urzędu do sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania, a na podstawie art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 i 2 k.p.k. wezwał wnioskodawcę do usunięcia braku formalnego wniosku o wznowienie postępowania przez jego sporządzenie i podpisanie przez adwokata albo radcę prawnego, w terminie 7 dni, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. W uzasadnieniu Przewodniczący Wydziału wskazał, że na wniosek A. K.,

domagającego się wznowienia postępowania w tej samej sprawie II K .../07 Sądu Rejonowego w R. w oparciu o tę samą podstawę faktyczną i prawną, został mu wyznaczony obrońca z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania. Obrońca ten sporządził opinię o braku podstaw do wznowienia postępowania. W tej sytuacji został zrealizowany wynikający z art. 78 k.p.k. obowiązek wyznaczenia wnioskodawcy obrońcy z urzędu i nie zachodzą przesłanki do wyznaczenia mu kolejnego obrońcy z urzędu, niezależnie od stanowiska pierwszego z nich co do braku podstaw do wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie.

Wobec tego, że A. K. nie uzupełnił w terminie wspomnianego braku formalnego wniosku, zarządzeniem z dnia 10 maja 2013 r., Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego na podstawie art. 120 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. i art. 545 § 1 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku.

Zażalenie na to zarządzenie złożył skazany. Powołując się na art. 438 pkt 1 k.p.k., zarzucił obrazę prawa materialnego, polegającą na „naruszeniu prawa dostępu do sądu i merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy”, zatem, zdaniem skarżącego, „mamy do czynienia z naruszeniem istoty art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji”. Wniósł o „uchylenie zaskarżonego zarządzenia, przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ze wskazaniem ustanowienia pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w R., sygn. akt II K .../07”. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że aktualny wniosek o wznowienie postępowania nie jest tożsamy z wnioskiem w sprawie II AKo .../09 Sądu Apelacyjnego oraz że wyznaczony w tej sprawie obrońca postąpił niezgodnie z jego stanowiskiem i dopuścił się naruszenia przepisów konstytucyjnych, ustawowych i korporacyjnych. W tym stanie rzeczy fakt ustanowienia obrońcy z urzędu nie prowadził do rzeczywistego udzielenia skazanemu pomocy prawnej. Powołując się na orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, autor zażalenia wykazywał, że doszło do naruszenia jego gwarantowanych przez Konstytucję RP praw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zarzut mający, zdaniem skazanego, wykazywać wadliwość zaskarżonego zarządzenia, jest

chybiony. W piśmiennictwie wskazuje się, że obraza prawa materialnego obejmuje naruszenie każdej dziedziny prawa materialnego, która była stosowana przez organ orzekający (np. T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2008, s. 931). Podnosząc zarzut ujęty w art. 438 pkt 1 k.p.k. autor zażalenia najwyraźniej nie dostrzegł, że organ orzekający, wydając zarządzenie odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienia postępowania, nie stosował prawa materialnego, zatem nie ma racji bytu zarzut podnoszący obrazę tego prawa. Zarządzenie zostało oparte wyłącznie na wskazanych w jego treści przepisach postępowania, których sens sprowadza się do tego, że nie jest możliwe przyjęcie wniosku o wznowienie postępowania, jeżeli wniosek nie został sporządzony i podpisany przez podmiot fachowy. Nawiązując do przepisów art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, skarżący w istocie sugerował, że wspomniane przepisy postępowania nie są zgodne z ustawą zasadniczą, bowiem ich zastosowanie pozbawiło go możliwości skorzystania z gwarantowanych tą ustawą praw. Wnioskowanie to nie jest jednak uprawnione, bowiem nie można utożsamiać wprowadzenia przez ustawodawcę tzw. przymusu adwokacko – radcowskiego w odniesieniu do niektórych czynności procesowych, z pozbawieniem obywatela prawa do sądu i prawa domagania się rozpatrzenia sprawy przez ten organ. Byłoby tak tylko wtedy, gdyby zainteresowanej osobie uniemożliwiono skorzystanie z pomocy adwokata lub radcy prawnego, tj. mimo stwierdzenia, że nie ma środków na opłacenie kwalifikowanego prawnika, nie przydzielono jej adwokata (radcy prawnego) z urzędu. Do takiej sytuacji zdaje się nawiązywać skazany, kiedy twierdzi (nie rozwijając jednak tego zagadnienia), że ostatnio złożony wniosek o wznowienie postępowania nie jest tożsamy z wnioskiem złożonym w sprawie o sygn. akt II AKo .../09, zatem że niezasadnie Przewodniczący Wydziału nie uwzględnił jego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Zgodnie z postulatem skazanego, w toku niniejszego postępowania zażaleniowego Sąd Najwyższy zapoznał się z wcześniej złożonym przez niego wnioskiem o wznowienie postępowania. Porównanie treści obu wniosków każe uznać za prawidłowe stanowisko Przewodniczącego Wydziału, iż skazany za każdym razem wskazywał na te same przyczyny, które, jego zdaniem, uzasadniają wznowienie postępowania w sprawie rozpoznanej przez Sąd Rejonowy w R. pod sygn. II K .../07. Nie

nawiązując, co powinien uczynić, do którejś z przesłanek wznowienia ujętych w art. 540 k.p.k., w obu wypadkach A.K. eksponował, powołując orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, iż przeprowadzony w jego sprawie proces nie był rzetelny z powodu naruszenia przez sąd orzekający przepisów postępowania, w szczególności przepisów dotyczących dowodów. Odmienna redakcja wniosków nie zmienia faktu, że niezmiennie sprzeciw skazanego budzi zwłaszcza wykorzystanie przez sąd wypowiedzi W. K.

Niniejsze postępowanie zażaleniowe nie dotyczy czynności i decyzji podejmowanych w sprawie o sygn. akt II AKo .../09, zatem niecelowe było kwestionowanie przez skazanego sposobu wykonania czynności przez wyznaczonego w tej sprawie obrońcę. Można wszakże zauważyć, że sam fakt, iż obrońca nie uznał, by zachodziły podstawy do wznowienia postępowania, nie uzasadnia poglądu, że zleconą mu czynność wykonał nierzetelnie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.